

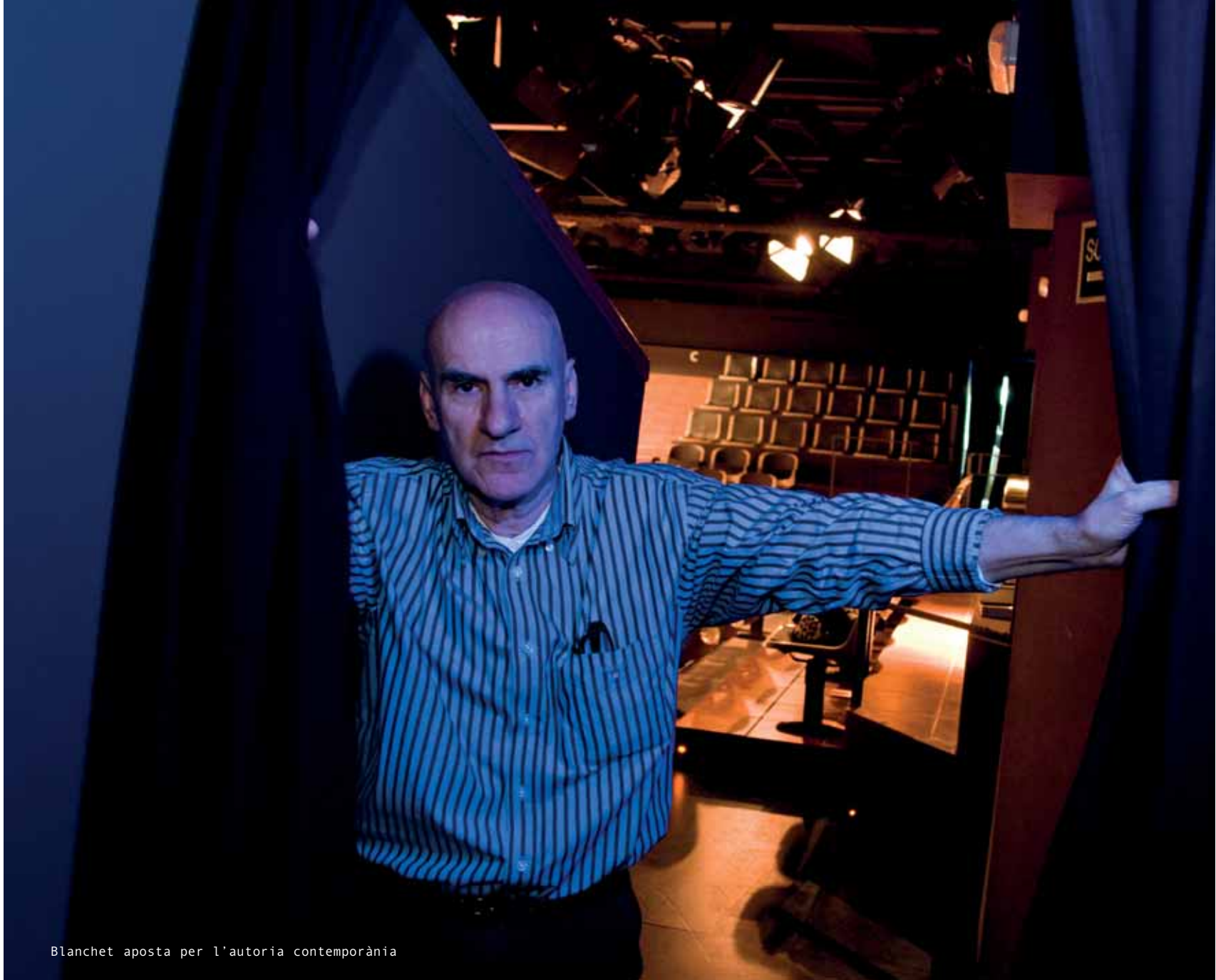
Ever Blanchet

El director i dramaturg a l'escenari del Teatre Gaudí Barcelona

A photograph of a man sitting on a modern, minimalist chair in a dark room. The man is bald, wearing a blue and white striped shirt, and is looking upwards and to the left. The floor is covered in white chalk-like drawings of geometric shapes and lines. A single spotlight is visible in the upper right corner, illuminating the scene.

“M’hagués agradat ser un pensador”

Per Oriol Osan
Fotografia de David Campos per a BENZINA

Blanchet aposta per l'autoria contemporània

Va arribar a Barcelona el 1978 per a passar-hi només un cap de setmana i ja s'hi va quedar. Ever Blanchet (Uruguai, 1947) és un home d'objectius, persistent i lluitador, que, com en Ramonet de l'*Auca del senyor Esteve*, s'ha volgut dedicar a una activitat que va contracorrent, lluny dels dogmes que la família –d'una llarga tradició industrial– li tenia designats. Empresari i dramaturg a parts iguals, és autor de 24 obres i alhora director de dues de les sales alternatives amb més trempera de la ciutat, el Versus i el Teatre Gaudí Barcelona (TGB), on ha estrenat algunes de les seves peces.

Després de dos mesos, acaba de baixar el teló al TGB *Pasta fullada*, la seva penúltima creació. És la història de dos matrimonis que ronden els seixanta i de com viuen i afronten el sexe a la tercera edat. Una obra que va convertir en amants Carme Sansa i

Margarida Minguiñón, i que és la segona part d'una trilogia sobre la llibertat sexual que s'inicia amb *Desiguals* i finalitza amb *Balla amb mi*, encara pendent d'estrena. La trilogia, però, és a punt de convertir-se en un quartet, ja que quan la donava per tancada, la seva ment inquieta ja n'ordia una altra part. La nova, de moment, no té títol, però promet ser "brutal i molt pertorbadora".

L'afició pel teatre li va néixer al quart curs de primària, quan va tenir una mestra que li va ensenyar a fer putxinel·lis i el va empènyer a crear un espectacle. "Jo era un nen una mica tímid i no volia fer la representació, sinó que el que m'agradava era construir les titelles i escriure els guions", confessa. Ja llavors tenia certa facilitat per la narrativa i la poesia, i havia començat a escriure quatre coses. Però el salt definitiu, i irreversible, li va arribar als 14 anys, quan va degustar a Montevideo una obra de teatre "com cal", una versió d'*Arturo Ui*, de Bertolt Brecht. "Al veure allò em vaig dir: "vull

escriure coses així". I va córrer a compondre'n una versió en vers. A partir d'allà ja no va parar mai.

Potser el fet d'haver-se criat a Rivera, una ciutat fronterera amb el Brasil, "una zona franca, una mena d'Andorra, plena d'aparadors, cartells *fashion* i *free-shops*", explica, on conviuen dues llengües i situada enmig de l'eix que tracen els vincles entre Sao Paulo i Buenos Aires, i haver crescut en un entorn, familiar i social, i en un període de la història llatinoamericana molt concret, l'Ever Blanchet és el que és.

El cop d'estat a l'Uruguai, però, va capgirar les coses: "Com que jo tenia alguna responsabilitat política dins del partit comunista (de fet, no hi havia ningú que no la tingués), vaig marxar a Porto Alegre, al Brasil, on un grup de gent ens vam ajuntar i vam muntar un moviment artístic. Alguns fèiem teatre, d'altres cinema, o música o pintura. Jo, naturalment, m'encarregava de la part teatral". Eren joves entre els 25 i els 30 anys. Molts d'ells s'han quedat al Brasil, fins i tot encara conserven lligams amb el govern de Lula i ara continuen amb el de Dilma Rousseff, però d'altres, com Blanchet, van venir a Europa. Lisboa, París... i Barcelona, on vivien molts exiliats uruguaians.

Laterratge a Catalunya el va fer deambular per diferents ajuntaments, des de Terrassa fins a Granollers, desenvolupant tasques de gestió vinculada a temes culturals, sobretot els teatrals. Va voler entendre el país i va estudiar i crear dramatúrgies al voltant de les patums autòctones, és a dir, Carles Riba, Víctor Català, Mercè Rodoreda o Miquel Martí i Pol. Només va quedar pendent Salvador Espriu, assegura. Però fastiguejat dels tripijocs i els amiguismes de la política, es va plantejar una altra opció.

Com arribes a tenir el teu propi teatre?

Gestionar cultura no era nou per a mi, ja que ho havia fet a Porto Alegre. I em pensava que gestionaria empreses públiques però, és clar, això entrava en contradicció, perquè jo el que volia era estrenar les meves obres! Vam crear dues companyies, amb les quals fèiem gires i bolos per representar aquestes dramatúrgies catalanes, una d'elles es deia Versus. Què passa? Que al tenir aquesta companyia va començar a haver-hi certa contradicció perquè jo llavors estava portant un festival i una escola de teatre.

Així que abans del 92 Ever Blanchet ja estava buscant un espai a Barcelona, dins del radi d'acció d'una de les dues grans àrees que estaven pendents de desenvolupar a la ciutat: al voltant de la plaça de Les Glòries, on s'havia de construir el TNC i l'Auditori, o bé a Montjuïc, on hi hauria la Ciutat del Teatre.

"Però tot era caríssim! Jo feia els projectes de viabilitat i els números no sortien!", exclama. I a finals del 93 va aparèixer un local al carrer de Castillejos, una antiga fàbrica d'ascensors. Dos anys després, el 18 de desembre de 1995, va inaugurar-se el Versus Teatre, una sala de 128 localitats, amb *Adorado Borges*. Blanchet va fer el mateix que Sanchis Sinisterra amb el Teatro Fronterizo i la Sala Beckett: fundar un espai on representar les pròpies obres.

Però no en va tenir prou. Va considerar que programar Rodoreda era tasca del teatre públic, i que la seva missió impossible havia de consistir a fer un lloc als autors joves i d'aquí, que llavors no abundaven. I el Versus va començar a apostar per ells. "Hi havia molta gent de teatre, però sense ajudes", recorda. La decisió, com és natural, aviat va comportar un altre dilema: si s'obrien les portes del Versus a la gent jove, ells es quedaven sense poder representar les seves peces. O acollirlos o no donar suport a ningú? Heus aquí la qüestió! La dialèctica va durar uns quants anys, però va tenir el seu lògic desenllaç. Per què triar? "No vaig tenir més remei que obrir una altre teatre", explica, resignat però satisfet. "El que havíem engegat ja no ho podíem parar. Ens vam haver de retirar del Versus per poder fer allò nostre". D'aquesta manera, el 20 de febrer de 2008 es va inaugurar el Teatre Gaudí, amb 195 localitats i dos espais. Des de llavors, totes les obres d'Ever Blanchet s'estrenen a la sala de la Dreta de l'Eixample.

La línia de programació del Versus es mantindrà?

D'entrada, el Versus necessita una nova seu, amb dues sales, que potser no la farem nosaltres. Aquest relleu l'ha de fer gent jove. Hem de duplicar la programació. Hem estat fent 450 funcions l'any, i això és un desgast de material impossible! Volem fer un acord de col·laboració amb Eòlia per donar sortida als seus alumnes. Agafar un director i la seva obra, i que els estudiants de l'últim curs la representin, perquè puguin estrenar fora de l'escola. [La primera pedra d'aquest projecte s'acaba d'escenificar amb Jordi Casanovas i *Sopar amb batalla*]. Això crea un diàleg amb els creadors, hi ha una sinergia.... Surten del Versus i fan 50 bolos de gira! Hem intentat fer el mateix amb l'Institut del Teatre, però no ens n'hem sortit.

I la del TGB?

Hem fet teatre musical, òpera i volem que sigui un lloc de dramatúrgia de Catalunya contemporània, perquè pot ser en català, en castellà o en portuguès. La generació del TGB no és la del Versus. Vull programar

“

L'Àlex Rigola i en Calixto Bieito han tingut com a escola el Bagdad! Tenen aquesta referència. Però en el fons, fons, no s'ha pensat molt en la sexualitat.

”

autors més grans, que tenen obra, però que no han tingut l'oportunitat d'estrenar fins ara. I n'hi ha que ningú sospita, i amb obres bastant sòlides! Obres que queden dins del calaix perquè quan han volgut sortir no es podia, i ara no la poden representar perquè la sinya ja està molt repartida.

Agafant paraules d'altres dramaturgs, "ens hem de pensar nosaltres mateixos", reconeix l'Ever. "No hi ha mala voluntat, però és una inèrcia! És més fàcil portar *Agost* o *Rock & Roll*, que m'encanta, eh!, que fer una inversió gran per una autoria d'aquí. Per dir-ho clar, estem en una àrea geogràfica, que és la nostra, i hem de pensar què fem per a nosaltres mateixos. Em preocupa la manca d'inversió en l'autor català contemporani. Aquí hi ha potencial, però s'ha de treballar en aquesta direcció, i no tenir-los tancats en el T6 o en sales alternatives". En definitiva, tenir una posició com a dramaturg, i no estar pendent del suport intel·lectual estranger.

LA LLIBERTAT SEXUAL

Com avançàvem al principi, Blanchet ens apunta que la peça on està immers serà la bomba. Persuasiu en un ric món interior que

va més enllà dels convencionalismes, el nostre home explora la sexualitat, sobretot la femenina, amb absoluta franquesa. "El tema de la llibertat sexual és inabastable", confessa. Blanchet fa temps que s'endinsa en aquesta temàtica: "La sexualitat de la gent ha canviat molt. Darrera de qualsevol ésser humà hi ha una fantasia o una manca de lliberat amagada que va en direccions inexplorades. Cada vegada la sexualitat és més lliure, però hi poden continuar havent-hi tics. Tots hem tingut una fantasia, que si trios, o quartets, o el que sigui... tothom té coses latents". L'obra, molt *freudiana*, versa sobre tres dones empresonades arran d'una retuda, i l'autor explora punts que no havia tocat mai. La peça acaba amb un *striptease* d'una de les presoneres.

Què fa que el sexe mogui el món? "L'Àlex Rigola i en Calixto Bieito han tingut com a escola el Bagdad!", exposa Blanchet. "Tenen aquesta referència. Però en el fons, fons, no s'ha pensat molt en la sexualitat. Quin és el desassossec, la felicitat interior que produeix la relació sexual? Això ens pertorba a tots, i no només de joves, sinó tota la vida! El sexe dóna plaer, i dóna moltes més coses que plaer si hi ha realment un vincle. I

això genera molta inseguretat. Segons com vagi, la persona està molt bé o molt malament".

Qui és Ever Blanchet?

[Pensa, i somriu] No ho sé. Sóc un lluitador, però m'hagués agradat ser un pensador. El que més m'agrada és pensar. Però per circumstàncies de la vida he hagut de fer coses que no m'han deixat pensar el suficient, i per això ho trasllado en la dramaturgia.

T'afecten les crítiques?

No. El que m'afecta és la desigualtat d'oportunitats. Em fa ràbia que hi hagi gent amb moltíssim talent i que ho tingui tan difícil! Això em rebel·la molt!

Què vols que el públic s'emporti a casa després de veure les teves obres?

Una mica d'oxigen. Que es ventili, i que s'emporti alguna cosa que l'alimenti i el faci pensar en els dies que vindran. Una cosa alliberadora, que no se'n vagi buit. No m'agrada el teatre indigest, aquell que explica la realitat tal com és perquè tu et trituris i t'immolis. Que el teatre sigui una aventura, un punt de llibertat del qual no penedir-te. ■

Gerard Vázquez, per partida doble

Qui vulgui acostar-se al gener tant al *Versus* com al TGB tindrà l'oportunitat de degustar dues facetes de Gerard Vázquez (Barcelona, 1959). Com a dramaturg, l'autor de l'acclamada *Uuuuh!*, de la qual se'n va fer una adaptació cinematogràfica, entre altres peces, estrenarà al TGB *Els antiquaris*. Dirigida pel mateix Blanchet, aquesta obra amb una pàtina mafiosa, versa sobre un negoci d'antiquaris que serveix de tapadora a la família Caspelino per dur a terme altres negocis molt més rendibles. Fa molt temps que les dues branques de la família (l'una a Barcelona i l'altra a Madrid) estan engrescades en rivalitats desmesurades, amb interessos econòmics de per mig. L'aparició d'un personatge amb una gran semblança amb el don de la branca catalana, farà que els cosins castellans posin en marxa un pla per aconseguir el seu objectiu: que la família continuï sent només una.

En canvi, el Vázquez traductor aterrarà al *Versus* amb l'obra *In on it*, del

reputat dramaturg canadenc Daniel MacIvor, un dels més prolífics del país nord-americà. Avalada per l'èxit al Festival d'Edimburg del 2000 i pels diversos guardons que ha rebut des de la seva estrena (com el reconegut Village Voice OBIE Award), estarà dirigida per l'Òscar Molina i protagonitzada per Roger Pera i Xavi Casan. El secret de l'èxit d'*In on it* rau en la seva intel·ligentíssima narrativa, un joc metateatral que aconsegueix endinsar l'espectador en tres realitats diferents dins un mateix muntatge i amb tan sols dos intèrprets i un escenari quasi nu. D'una banda, la història d'un home a punt de morir que mira de fer els últims plans de la seva vida; de l'altra, la història d'amor entre dos amants que miren de fer-la funcionar; i de l'última, dos homes mirant de crear un espectacle. Al cap i a la fi, un exercici magistral de dramaturgia i interpretació que ha estat considerada la més enginyosa del dramaturg canadenc. Un text original on la direcció del Teatre hi té dipositades moltes esperances.

